

- [Vijesti](#)
- [Vjera](#)
- [Obitelj](#)
- [Kultura](#)
- [Academicus](#)
- [Video](#)
- [Kolumne](#)
- [Misna čitanja](#)
- [Velike teme](#)

DEUS EX MACHINA (5)

Došašće – pravo vrijeme za oporavak izgubljene kulture čekanja

Iako bismo možda od nestrpljivosti htjeli da Božić dođe odmah, da se dijete rodi što prije i da prijatelj stigne ranije, ima i nešto slatko u tom iščekivanju, u vremenu koje smo „izgubili“ da bismo dočekali onog drugoga. Kao da podsvjesno znamo da tako treba biti, da treba pričekati.

Lucija Ćorić

Foto: Julian Hochgesang

Vrijeme adventa ili došašća, kako to kažu i latinska i hrvatska riječ, vrijeme je usmjereno prema onome što treba doći i zato je vrijeme čekanja, očekivanja, iščekivanja. Neobično je onda što s adventom najčešće povezujemo ugodne, da ne kažem mirisne i slatke, osjećaje, dok inače na spomen čekanja baš i nemamo tako lijepe asocijacije.

Čekanje je možda jedno od najmržih stanja današnjeg čovjeka, nešto što neprestano nastojimo izbjeći. Ako se malo bolje razmisli, jedan od glavnih pokretača tehnologije upravo je ta želja da se čekanje smanji ili potpuno dokine, da se stvari ubrzaju. Iz te želje u povijesti su nastali mnogi izumi, a u današnje vrijeme mnoge aplikacije hvale se upravo skraćivanjem vremena za ovo ili ono, postizanjem istog učinka za manje vremena.

Unatoč svim tim alatima koji su nam raspolaganju za uštedu vremena, paradoksalno je da nam se danas svima čini kao da zapravo vremena imamo sve manje, a ne sve više. Ako znamo da to objektivno ne može biti istina – jer je dan uvijek imao isti broj sati – onda se očito radi o subjektivnom dojmu zbog kojeg osjećamo kao

da nam vremena nikad nije dosta. Iako se naše suđe i rublje peru brže, naše administrativne stvari rješavaju uz manje čekanja, naše poruke prenose za sekundu, a naša putovanja, čak i na drugi kraj svijeta, traju puno kraće, mi smo i dalje u potrazi za više vremena. Zašto je to tako? Treba li nam još samo jedan izum, još jedna aplikacija, pa da konačno možemo reći da je vremena dovoljno?

Iako je prilično očito da na prethodno pitanje nema smisla odgovoriti potvrdno, to je upravo ono što podsvjesno činimo: nadamo se da će nam netko ili nešto izvana omogućiti uštedu vremena, donijeti to toliko željeno izbavljenje od čekanja i zato nastavljamo velikim koracima grabiti prema još bržem, jednostavnijem i povezanijem svijetu.

Vrlo je veliki korak u tom smjeru ovih dana najavio Mark Zuckerberg, osnivač Facebooka koji je nedavno promijenio ime u Meta kako bismo pri korištenju svih njegovih aplikacija stalno imali na umu dolazak novog tehnološkog čuda: Metaverzuma. Zuckerberg [objašnjava](#) da će to biti svijet neograničenih mogućnosti, u kojem ćemo moći potezom miša kreirati svoj dom, raditi od kuće i kad pandemija prestane, nalaziti se s prijateljima s drugih krajeva svijeta i povezivati, kako s drugim ljudima, tako i s našim medijskim sredstvima, na dosad neslućene načine. To će, obećava on, biti dobro za ekonomiju i za naš okoliš, a sigurnost i privatnost bit će dio tog svijeta od prvog dana. No radi se zapravo o još jednom pokušaju ostvarenja te naše sanje o jednostavnijem i bržem svijetu, gdje će i posao i kuća i prijatelji biti tu, na dohvata ruke. Nema više čekanja ni na što i ni na koga.

U odnosu na taj virtualni obećani svijet, adventsko iščekivanje čini se kao gubitak vremena, kao neshvaćena i nepotrebna odgoda slavlja Božića. Nije ni čudo da se danas izloži trgovina kite božićnim ukrasima, a gradovi ukrašavaju već početkom studenog, dok božićne pjesme slušamo i pjevamo mjesec dana prije Božića. Za G. K. Chestertona nije bilo opasnije i odvratnije navike od preuranjenog slavlja Božića, jer je smatrao da je sama „bit proslave u tome što dolazi bljestavo i naglo. U tome što u jednome trenutku veličanstveni dan nije, a u drugome trenutku jest.“

I ima nešto u tome, nešto slično iščekivanju rođenja djeteta koje majka i otac ne požuruju jer znaju da mu je potrebno određeno vrijeme da se razvije i da bude spremno doći na svijet. Slično je to i iščekivanju pravog, fizičkog susreta s prijateljem kojeg dugo nismo vidjeli ili uzbuđenju pred dan vjenčanja. Zajedničko je svim tim iščekivanjima što imaju cilj: susret s drugom osobom. I iako bismo možda od nestrpljivosti htjeli da Božić dođe odmah, da se dijete rodi što prije i da prijatelj stigne ranije, ima i nešto slatko u tom iščekivanju, u vremenu koje smo „izgubili“ da bismo dočekali onog drugoga. Kao da podsvjesno znamo da tako treba biti, da treba pričekati.

Čini se kontradiktorno, ali je istinito: da bismo imali vremena moramo ga izgubiti; da bismo ga dobili, moramo ga darovati. „Vrijeme koje uložiš u svoju ružu, čini tu ružu dragocjenom“, poznati je citat iz Malog princa. Tu se ne misli samo na vrijeme provedeno s tom ružom, nego i na vrijeme provedeno bez nje, u iščekivanju da ona izraste, da se razvije, da donese plod, da je ponovno vidimo nakon dugo vremena. Danas možemo komunicirati odjednom paralelno s velikim brojem ljudi, dok za to vrijeme radimo još nekoliko drugih stvari, i nikome se od tih ljudi ne moramo zaista posvetiti. Riskiramo li time da nijedan naš odnos više nema tu sposobnost da postane dragocjen?

Slično je i sa stvarima koje činimo, s onime što učimo ili radimo. Britanska neuroznanstvenica Susan Greenfield u svojoj knjizi „Promjene uma“ upozorava da biti fokusiran na jednu stvar postaje sve veći luksuz u današnjem umreženom svijetu. Budući da je ljudski mozak nevjerojatno prilagodljiv, ona tvrdi da bi stalni audiovizualni podražaji i promjene fokusa mogle dovesti i do promjena načina na koji razmišljamo, dajući prednost površnom nauštrb dubokog promišljanja. U svojoj knjizi osvrće se na [istraživanje](#) provedeno 2013. na preko dvije tisuće Australaca u dobi od 16 do 30 godina, čiji je zaključak bio da se ti mladi ljudi moraju „jako potruditi kako bi uspjeli zadržati korak s neprestanom bujicom novosti“ te da stoga „nisu u mogućnosti posvetiti vrijeme i energiju nekoj konkretnoj strasti.“ Maloprinčevskim jezikom rečeno, uzgajaju mnogo ruža, ali nijedna od njih nije dragocjena.

Nema sumnje da je lijepo skratiti vrijeme obavljanja kućanskih poslova ili stajanja u redu za plaćanje računa i da se nitko od nas ne bi vratio u doba kada je sve to bilo sporije. No nije dobro, čak i ako je tehnički izvedivo, prenijeti tu logiku na sve aspekte naših života. Neke stvari vrijedi čekati, neke stvari trebaju se raditi polako, za neke stvari treba vremena. Nažalost, moglo bi biti vrlo teško naučiti nove generacije toj dimenziji života.

Utoliko je advent idealno vrijeme za promišljanje o – vremenu. O vremenu koje nam je dano, onome koje je već iza nas i onome koje je pred nama. O Onome koji je bio, koji jest i koji dolazi. Umjesto da bude samo puko odbrojavanje do Božića, adventsko bi nam vrijeme moglo otvoriti oči i pripremiti srca za ruže koje još možemo učiniti dragocjenima, za siromahe kojima smo okruženi, za Dijete koje ima doći.

*Članak je dio niza *“Deus ex machina – Tehnologija, vjera i društvo”*, a objavljen je u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena Autora.

Objavljeno: 28. studenoga 2021.

- Oznake:
- [#aktualno](#)
- [#Deusexmachina-niz](#)
- [#došašće](#)
- [#LucijaCorić](#)

Riječ i post
FRA ANTE VUČKOVIĆ
DUHOVNI POTICAJI SRIJEDOM I PETKOM
EKSKLUZIVNO NA PORTALU BITNO.NET

Katolički planer
Dnevno planiranje
Misli svetaca
Ulomci iz Evanđelja
Naruči

Kako zaustaviti vrtlog toksičnih misli?
JENNIE ALLEN
IZBACI TO IZ GLAVE
saznaj više
VERBUM